

odelæggelse af jordressourcen gennem erosion, udpining og dannelsen af latteritskorpor. Bogen kan med udbytte læses af geografer, der fx arbejder med hydrologiske eller landbrugsgeografiske problemstillinger i troperne.

Henrik Breuning Madsen

Advances in soil science. Vol. 1. Ed. by B. A. Stewart.

Springer, New York, 1985. IX, 300 s., ill. 24 cm. DEM 128,-.

Emne: Artikelsamling på review-niveau inden for agronomi og pedologi. Publikum: Agronomer, pedologer. Indhold: Bogen indeholder 8 artikler om vidt forskellige temaer, der i de fleste tilfælde behandler sammenhængen mellem jordbundsparemetre og dyrkningsmåder. Artiklerne svinger meget i niveau. Den om boron i vand, jord og planter er virkelig fremragende, mens det kan være svært at se relevansen af soil testing artiklen medmindre *Advances in Soil Science* har som mål at udbrede kendskabet om jordbund til forskellige brugergrupper. Sidstnævnte artikel er mere egnet for landbrugere. Artiklen om ammonium fordampning er også udmærket, og især relevant i områder hvor jordens pH er over 7. Artiklen om jordprofil modifikationer er især relevant for pedologer uden agronomisk baggrund – ligeså artiklen om optimal produktivitet i naturligt vandet landbrug i de semi-aride tropere.

Peter Frederiksen

Andrew W. Gilg: An introduction to rural geography.

Arnold, London, 1985. XII, 210 s., ill. 24 cm. GBP 7.95.

I moderne dansk planlægnings-terminologi ville denne bog nok blive kaldt »introduktion til det åbne lands geografi«. Dens sigte er at give et bredt billede af den geografi, som omhandler dette emne, sagt med andre ord er den en introduktion til geografiske problemstillinger vedrørende de rurale områder. Fremstillingen er baseret på en imponerende mængde af også ganske nye værker, og hver side i bogen er spækket med henvisninger og korte referater af baggrundslitteraturen. På den måde bliver bogen først og fremmest en god idébank – måske især for den, som allerede er familier med emnet. Som introduktion kan den nok virke lidt overvældende og summarisk.

Eksemplerne er først og fremmest britiske, og nogle af diskussionerne fx om statistiske datas pålidelighed vil derfor være mindre interessante for danske læsere.

Men trods dette kan værket give mange gode ideer, både til emner, der kunne tages op for andre områder, og til angrebsvinkler.

Kapitlerne repræsenterer en systematisering af stoffet, som omfatter: landbrugsgeografi, skovbrug, minedrift, arealkonflikter, bebyggelse, befolkning og beskæftigelse, transport, service og forarmelse, rekreation og turisme, arealanvendelse og kulturlandskab samt planlægning. Hertil kommer 25 sider referencer.

Anette Reenberg

Progress in land evaluation: proceedings of a seminar on soil survey and land evaluation, Wageningen, Netherlands, 26-29 September 1983. Ed. by J. C. F. M. Haans, G. G. L. Steur, G. Heide.

Balkema, Rotterdam, 1984. VIII, 309 s., fig. & 2 kort i lomme. 25 cm. USD 28,-.

Denne bog er en rapport over et EF-seminar omhandlende jordbundskortlægning og vurdering af jord. Bogens første halvdel omfatter nationale bidrag fra de forskellige EF-lande på nær Luxembourg og Grækenland. Det danske bidrag omfattede beskrivelse af den edb-baserede jordklassifikation, der udføres ved Landbrugsministeriet, Arealdatakontoret. Den sidste halvdel af bogen beskriver et tysk-hollandsk EF-projekt, hvor de to nationale jordbundsklassifikationssystemer sammenlignes gennem kortlægninger af mindre områder.

Henrik Breuning Madsen

W. Schwerdtfeger: Weather and climate of the Antarctic. (Developments in atmospheric science, 15).

Elsevier, Amsterdam, 1984. XIII, 261 s., fig. 25 cm. USD 46.25.

Emne: Regionalklimatologisk analyse og beskrivelse af Antarktis' vejr og klima. Publikum: Meteorologer, klimatologer og andre forskere med brug for baggrundsinformation om Antarktis' klima.

Indhold: Bogen omhandler stråling og temperaturbetingelser nær overfladen, den atmosfæriske cirkulation og dens forstyrrelser, et afsnit om vand og gas, væske og fast form, samt en række udvalgte emner. Der gives en fremragende beskrivelse og analyse af vejr og klima, og det er helt klart et værk der præges af et imponerende overblik, og indgående kendskab til emnet. Den logiske struktur, den meget konkrete præsentationsform og den gode indlevelse i Antarktis, der karakteriserer bogen, er overbevisende.

Peter Frederiksen

Paul J. Curran: Principles of remote sensing.

Longman, London, 1985. XI, 282 s., ill. 25 cm. GBP 11.95.

Emne: Introduktionsbog for remote sensing studerende. Indhold: Bogen behandler remote sensing generelt – elektromagnetisk stråling, flyfotografering, sensorer båret af fly og satelliter samt databehandling. Den giver en god beskrivelse af forskellige teknikker på introduktionsniveau (1. års studerende) og kommer godt rundt i emnet. Det ville have været ønskeligt med en mere konkret gennemgang af remote sensing anvendelsesmuligheder, men dette opvejes til dels af henvisninger.

Peter Frederiksen

Climates of the oceans. Ed. by H. van Loon. (World survey of climatology, vol. 15).

Elsevier, Amsterdam 1985. XVIII, 716 s., fig. 30 cm. USD 173,-.

Emne: Regionalklimatologi. Publikum: Forskere i naturhistorie og agronomi. Indhold: Generel klimatologisk beskrivelse og analyse af vejret og vejrudviklingen i Sydatlanten, Nordatlanten, Sydlige Stillehav, Nordlige Stillehav, det Indiske Ocean hhv. nord og syd for 35°S, samt over Island. Bogen er den sidste i serien »World Survey of Climatology«, og dens styrke ligger i behandlingen af store regioner på grundlag af et omfattende kildemateriale. For hvert ocean behandles tryk, vind, havstrømme, temperatur, fugtighed, damptryk, nedbør, skydække, og hvor der er data tilstede – strålingsbalancen. Som helhed er serien den bedste regionalklimatologiske behandling af jordens klima opdelt i regioner.

Peter Frederiksen

Lithology and stratigraphy of loess and paleosols: proceedings of the symposium organized by INQUA Commission on Loess and Paleopedology: 11th INQUA congress, Moscow. Ed. by Márton Pécsi.

Kultura, Budapest 1984. 325 s., ill. 24 cm. USD 26,-.

Emne: Artikelsamling om løss. Publikum: Løss-forskere. Indhold: Kongresafhandlingen er inddelt i fire sektioner: 1) morfogenese og catenaer af løss palæosoler, 2) lithologiske karaktertræk af løss i forskellige klimazoner, 3) stratigrafi og datering af løss og palæosoler, og 4) anvendelse af områder dækket af løss. Den er endnu et bidrag til en meget omfattende litteratur om emnet uden egentlig at definere løss, og omhandler case-studies fra Eurasien (ho-

vedsagelig). Det ville have været rart om man havde gjort sig klart hvad løss er, dvs. havde taget stilling til om genese, mineralogi, tekstur, stratigrafi, farve, etc. er væsentlige eller ligegyldige parametre i løss. Når dette er sagt, er bogens artikler oplysende om en lang række aspekter af denne amorft definerende sedimentgruppe, og den gør det klart for én, hvor udbredt og kompleks »løss« problemstillingen er. Men det ville have været rart med flere artikler, der peger på nødvendigheden af at centrere definitionen om vinddynamikken (erosion, transport, aflejring) og sedimentets partikelstørrelsesfordeling.

Peter Frederiksen

Strategies and designs for afforestation, reforestation and tree planting: proceedings of an international symposium on the occasion of 100 years of forestry education and research in the Netherlands, Wageningen, 19-23 September 1983. Ed.: K. F. Wiersum.

Pudoc, Wageningen 1984. 432 s., ill. 25 cm. NLG 150,-.

Emne: Skovpleje. Publikum: Land use/Land evaluation forskere. Indhold: Bogen er inddelt i 5 kapitler i relation til skovplantning: 1) mål og formål, 2) udvikling af forskellige skovbrugssystemer, 3) diagnostiske metodologier, 4) analyse af de forskellige komponenter i skovplantningsproceduren, og 5) nationale og internationale handlingsprogrammer. Bogens udgangspunkt er, at der i øjeblikket foregår skovfældning i en dimension, der kan få alvorlige og umiddelbare konsekvenser for en vedholdende landbrugs- og skovbrugsproduktion på global og lokal basis. De kræfter der virker i retning af øget udnyttelse af skovressourcerne, er så vægtige, og den tredje verdens nuværende generelle økonomiske situation så udsigtsløs, at det er meget svært for de fleste industrier og regeringsorganisationer at igangsætte store genskovningsprogrammer. Bogen forsøger på udmærket vis at fortælle hvorledes et sådant program kan gennemføres, analyserer dets enkelte dele, og præsenterer de erfaringer der er opnået fra forskellige lande i verden, specielt de tropiske. Som sådan er den velskrevet, konkret, relevant og et væsentligt skridt fremad i forståelsen af den kompleksitet udnyttelsen af skovressourcerne indgår i. Derudover er den en udmærket inspirationskilde for land evaluation inden for andre områder, som f.eks. landbrug og husdyravl.

Peter Frederiksen

Dwight Perkins and Shahid Yusuf: Rural development in China.

The Johns Hopkins University Press Baltimore 1984. X, 235 s. 24 cm. USD 25,-. Før Kinas ansøgning om tilslutning til Verdensbanken havde bankens økonomer kun en meget begrænset viden om udviklingen i Midtens Rige. Ansøgningen ændrede dette: mange intellektuelle ressourcer blev sat ind på at skaffe sig indsigt i Kinas institutioner og udvikling, og med optagelsen blev Kina et væsentligt bistandsområde. På publikationsområdet blev Verdensbanksrapporten China: Socialist Economic Development en milepæl. Den var et resultat af et delegationsbesøg og udfyldte en række statistiske lakuner, inden Kina selv igen begyndte at udsende statistiske årbøger. Verdensbanksrapporten er nu tilgængelig for offentligheden.

Nærværende publikation, Rural Development in China er et led i Verdensbankens anstrengelser for at kaste lys over udviklingen i Kinas landdistrikter. Den er forfattet af en af USA's bedste kinaforskere Dwight Perkins og en af bankens egne økonomer Shahid Yusuf, som er ekspert på Østasiensområdet. Bogen beskrives i forordet som en introduktion, men den er mere end det. Den er en fremragende oversigt, først og fremmest på grund af følgende fire kvaliteter: Den har et historisk perspektiv, idet forfatterne gør meget ud af at beskrive Kinas kulturarv og dennes betydning for udviklingen i dag. Forfatterens opfattelse af udviklingsbegrebet er bredt, idet bogen behandler såvel udviklingsstrategi, produktion, inputs i landbruget, organisationsforhold, indkomstudvikling og -fordeling, såvel som sundheds- og uddannelsessystem. Bogen er i høj grad fri for de ideologiske undertoner, som så megen amerikansk Kinalitteratur er præget af. Og endelig er den kvantitative analyse grunddig, men afsluttes desværre med 1981.

På ét område svigter forfatterne: en vurdering af i hvilket omfang den nuværende, højt prioriterede småbyudvikling, baseret på lokal produktion og service, kan fungere som løsningsmekanismen for beskæftigelse af Kinas overskydende arbejdskraft på landet og dermed som alternativ udviklingsstrategi.

Kjeld A. Larsen

Thomas Eugene Avery, Graydon Lennis Berlin: Interpretation of aerial photographs. - 4. ed.

Burgess, Minneapolis, Minn. 1985. IX, 554 s.: ill. 24 cm. Pris ikke oplyst.

Den fjerde udgave af denne håndbog er

en pedagogisk opbygget presentation av system och metoder i flygfototolkning och remote sensing. Första hälften av boken ger en allmän fotografisk, fotogrammetrisk och sensorteknisk bakgrund till den snabba utvecklingen av de flyg- och satellitburna informationssystemen om jordytan. I den andra delen redogöres för tillämpningar inom arkeologi, lantbruks- och skogsvetenskap samt inom flera delområden av geografin. Framställningen bygger i denna del på ett stort antal instruktiva bilder, av vilka många är monterade för stereobetraktning.

I förhållande till tidigare upplagor är boken utökad, särskilt beträffande icke-fotografisk bildregistrering, geografiska informationssystem, land use och digital bildbehandling. Med dessa kompletteringar utgör boken nu en utmärkt och lättläst introduktion till flygfototolkning och remote sensing.

Harald Svensson

The transformation of Swiss mountain regions: problems of development between self-reliance and dependency in an economic and ecological perspective. Ernst A. Brugger., (et al.). (eds.).

Haupt, Bern 1984. 699 s., ill. 23 cm. DEM 84,-.

En samling på godt 50 artikler om udviklingen af de schweiziske bjergområder. Ud over de rent fysiske forskelle mellem de enkelte egne har Schweiz tillige det udbredte lokale selvstyre at tage hensyn til. Konflikter i planlægningen opstår bl.a. mellem en udjævning af de økonomiske forskelle for befolkningsgrupperne og en samtidig opretholdelse af lokale særpræg og en rimelig infrastruktur.

Mange emner belyses: arealanvendelsens stabilitet eller mangel herpå, bebyggelsens indpasning i landskabet, vandforsyningen, flora og fauna, befolkningens migrationer, turismen og den politiske styring; altsammen udspilles det i et risikofyldt miljø, der kræver en omhyggelig afpasning mellem den menneskelige udnyttelse og de naturgivne betingelser for at undgå katastrofer.

Det er en interessant bog med mange geografiske teorier anvendt på et område med de enorme modsætninger mellem bjerglandet og det schweiziske plateau, der kun udgør en trediedel af landet men samler trefjerdedele af den økonomiske aktivitet.

Kr. M. Jensen